

La Comarca Olotina

SETMANARI CATALÀ

SURTIRÀ CADA DIJOUS.

Salutem i guardem la

<p>PREUS DE SUSCRIPCIÓ</p> <p>Un any. 500 pessetas</p> <p>Un trimestre. . . 150</p> <p>Pago adelantat.</p>	<p>DIRECCIÓ</p> <p>Redacció y administració</p> <p>carrer Clivillers n.º 14.</p>	<p>PER COMUNICATS,</p> <p>anuncis y suscripcions</p> <p>dirigitse a la <i>Nº 9241.</i></p> <p>Imp. de Alzamora, Lorenzana, 5.</p>
--	--	---

SALUT.

Al entrar per primera volta, en l'aspre camp del periodisme, creyém qu' es un deber de cortesia, saludar abans que tot als companys en la prempsa. Axis ho fém, primer enviant el saludo als de la localitat y després als de fora, sobre tot als escrits en la llengua catalana.

PRESENTACIÓ

Ni vermells, ni grochs, ni blaus, ni negres som, ni ho hem sigut may. Nascuts a Catalunya, hem de ser catalans y ho som de veras. L' amor a tot lo que fa flayre catalanesch ens alegra, l' enaltiment de Catalunya 'ns axampla 'l pit, el poguerla axecar ben alta pera que son nom brilli ab la magnificencia d' altres époques mes falagueres que la present es el nostre desitj.

Perxó carregats de bona voluntat,

vepim avuy a ser un número mes dels molts ab que contan les forses que avuy sostenen enarbolada la bandera de la Pàtria; serém un número migrat, es cert, pro que no ha de faltarnos 'l coratge per ajudar a l' empresa dels demés companys, perque l' efecte entranable que portém a la terra 'ns ha de donar prou valor pera anar pujant de grahó en grahó a la nostra mare, cap al cim de la immortalitat que 'ls passats li llegaren.

Abans de ficarnos en semblan compromis, pensarem en les actuals anormalitats perque passa catalunya y sobre tots algunes comarques d' ella, y aixó, que si bé 'ns estemordi al principi, 'ns alenà després pensant que per trevallar pel be de casa, no hi ha pas la completa necessitat de cridar molt y exposarse a que desde 'l carrer se pensin que hi ha baralles y pugin al pis els serenos y municipals. Hi ha un adagi que diu «poca fresa y molta endresa.» Aquest el

creyem just y á n' ell seguirem ajudant Déu, si 'l nostre criteri no 'ns mana lo contrari; perque si algun dia podem donar á Catalunya una cansó nova trobada pels nostres camps ó afegir á sa llengua un terme esbarriat, perdut entre 'ls boscos de nostres montanyes, ó escorcollant arxius trovém algun pergami que afegexi un floró á sa corona de gloria ja 'ns tindrem per ben pagada l' aspra feina qu' hem emprés.

LO QUE FAREM

¿Que farém? trevallar per Catalunya. De projectes ne portém el cap plé y d' entre tans alguns ne realisarém; perque es mes probable que 'n realisém algún portantne molts al magí, que no que 'n realisessen dos no portanthi cap.

L' actual moviment qu' en totes les comarques de Catalunya se traslluex avuy, per dirigir els passos de la administració y govern interior d' aquesta regió, per un camí ben diferent del que seguexen els caps buits de la sivilissació moderna, feta depressa, y que tenen son cau al centre de l' Estat espanyol, será lo que ha de preocuparnos mes que tot, perque no pot ser que, qui al sentir cantar els segadors se li estremen els muscals y clou els punys d' ira, vegui ab bons ulls el malversamen que de tot lo nostre, fa una bona pila d'

anys van fent els politichs d' afició que are 'ls uns, are 'ls altres, se reparteixen per etapas no gayre llargues; perque 'ls que reposan no 's morin de fam, tande be de Déu com te aquesta terra, en comers, industria, riquesa y jovent. Y no poguentho veurer aixó, será 'l perque 'l moviment regionalista ocuparà la major part de la nostra atenció en la tasca periodística, dedicant mes de una vegada el nostres planys á les regions germanes tan flagellades com la nostra per la corrupció d' aquesta eura que ha posat arrels fins en els mes apartats llogarets y que sen diu centralisme; sistema que concentra tots els esforços á l' anulació de les regions, valguentse perxó de la corrupció de costúms, fent desapareixer tot lo que diu son modo de ser; privant als organismes regionals de la seva llibertat d' acció en l' ordre administratiu y politich; escuarterant les regions en provincies donantlashi un régim que les converteix en instruments de la seva tirania; convertint els municipis en recaudacions de tributs; destruhint les institucions mes útils; arrencant l' element moral, vida de las regions; augegant els sentiments nobles; barrant del cor del individu el sentiment de patria; volgient fer desapareixer el sentiment de localitat; privant las iniciatives als municipis; entregant el poble á la lluita del partits pera que fossin enemichs declarats els que avans formavan una sola mása, una sola familia y arrencant

els fills del costat dels pares en el temps mes preciós, per tornalshi descastats y fer sentir axís la seva maléfica influencia fins en lo si de la familia.

Devant de semblant situació no podem donchs permanexer sorts als ays de la mare esclava y hem de procurar contrarrestar l' influencia corruptora de l' eura política, abrassantnos al regionalisme unich medi de purificar les costums polítiques y destruir l' egohisme que avuy regna, per entrar en el sender de la Regeneració que 'l regionalisme 'ns te de portar.

Y si avuy sortim ab deficiencias propies de la inexperiencia nostra dintre aquest galimatias de la premsa, mes tart anirém introduhint les reformes que pensém necessarias, pera posar *La Comarca Olotina*, al nivell de las demás publicacions series en política regional é informació, contant perxó ab una secció que montarém dintre poch, en la que 'ls nostres llegidors, se podran posar al corrent de tot el moviment de la rocalia; aquesta reforma á mes de ser un gran alicient pels llegidors extendrá mes els limits d' acció de *La Comarca* y farà que sigui mes fructuosa la seva propaganda que no 'ns cansarém de fer en be de Catalunya.

á Lleida, pera la defensa del programa catalanista, l' associació *Catalunya* habent sollicitat son ingrés á la Unió Catalanista.

* El día 24 del mes passat se celebrá á Montpeller un certámen de llengua catalana, provensala y rossellonesa, en el qu' obtingué l' unich premi que se oferia, la digna y llorejada poetisa Srta. Enriqueta Paler y Trulló, ab la poesia que dú per títol *Joana d' Arch*. Son molts els elogis que li dedica la premsa de l' altra banda del Pirineu, als que hi unim els nostres coralment.

* El Jurat calificador del XI. Certámen Literari que se celebrará per les vinentes festes, lo componen els Srs. Ilustre doctor don Jaume Collell, president; Dn. Marián Vayreda, vis-president; Dn. Joan Danés y Dn. Joseph Jutglar, vocals y Dn. Joseph M. Garganta, secretari.

El cartell, se 'ns diu que sortirá dintre poch.

* No fa molts días festejaren els polonesos el quint centenari de l' Universitat de Cracovia, una de les mes antigues del mon, inaugurant en el pati la estatua del astrónom Copernich, qui va naixer á Thora quan encare aquesta vila era polonesa, y, avans d' anar á Bolonia á perfeccionar sa instrucció, estudiá 'l grech, el llatí, la filosofia y la medicina á l' Universitat de Cracovia.

DE REGIONALISME

* Ha quedat novamen constituïda

SECCIÓ LITERARIA

UNA CARTA DESGRACIADA

Que hi voleu fer! Tots hem tingut quinze anys y á tots mes ó menos, les noyes 'ns han agradat y com menos homes hem sigut, mes ganes hem tingut de serho y sempre 'ns ha enorgullit el tenir xicota.

¡Que m' agradaba á mi terirne! ¡Y com m' estufaba parlant de la Lola, hermosa nena de 12 anys, de cutis blanch ab uns cabells d' angel d' altar! ¡Com me pentinava y respallaba jo, allavors y si 'n feya de postures devant de 'l mirall! (y que no val á motejar que tots ho hem fet aixó). Y fins hem tingut enrabiades com la que 'm va donar la mare quinze dias avans de Corpus quan me feu anar á ca 'l sastre pel traje nou.

—Veu—deya—les *mánigas* les hi fassi tres ditets mes llargues porque crexen ells, y aviat li serièn curtes com aquestes. ¡Veu que creixen les criatures.

—¡Si, no se 'm veuran els punys-- replicaba jo.

—¡Y perquè se t' han de veurer? ¡mócós? Dexil, dexil,—deya la mare al sastre,—si hagnés de creurer á n' ell cada més un *traje*. ¡Quan t' ho guanyis noy! allavors manarás!

—Les calses les hi farà amples, sinó, fan jonolleres.

—¡No ho vuy que no es moda!

—¡Qué n' has de fer de la moda! ¡es-taquiro! ¡

—Perqué..... y de poch no m' escapa.....

Jo que habia escrit á la Lolita *que es trane rian un traje nuevo con botones do ra dosy unas botinas de xarolcon.....*

Y aixó ho vaig escriurer jo!... mes va ser dels últims diisbarats comesos estimant massa aviat.

Vaig conixer á la Lolita no sé..... quan ni de quina manera; li vaig escriurer una carta apasionada ¡si n' hi deya de barbaritats! y acababa ab un *tuyo asta la muerta* que feya eternir.

Desde la de la *muerta* vam continuar escribintnos y 'ns donavan les cartes ó pel carrer ó quan anavam á Mes de María á las monjes y totes, acababan ó ab la *muerta* ó ab el *medis pensa ras quenove clas li nea-del papel detan todo lor de cabe za*.

Sinó, aqui va la proba que encara guardo y quan l' he ensenyada á la mare avuy, se m' ha posat á riurer y ha dit—allavors féyeu bojerias avuy feu bestieses:—pro no s' ha recordat qu' ella també va festejar.

Ceridamia: elno tivo descri birtes para desirte quemies tado saludes muy-bue nopor lo qualme á legromuxo.

Oy tengo que dirte una gran noticia que por corpus Estrenaré un vestidoyiré á la posesión comun atxa por Esto es trenaré un traje nuevo con botones do ra dosy unas botinas de xarolcon

*punterasyes pero queme vendràsaver
ymeti raras coronasyra mos muxos*

*Medis..... lo rubrica y
tuyo*

.....

(P. D.) *quando recibasesta carta
quees tu solapa ten deel traje á casa.*

Vaig plegarla ab tota precaució, vaig escriurer el sobre y tot just habia acabat que la mare 'm crida, pensantse que estudiava.

¡M' habian portat el *traje!* ¡Ni may!

Vaig ficarme la carta á la butxaca depressa, sobre 'l mocador, y vulgas que no vaig haberme de provar la roba.

Les mànegues amples com las de un *sobretudo*, me tapavar les mans y l' *americana* casi m' arribava als jonolls.

—Es el mellor que t' ha fet deya la mare; no 't pot anar mes be....

— ¡Si, sembla una albarda!

— ¡Que hi entens tú!

Els pantalons..... ¡va! no eran pas per mi..... dos cossos meus á dins de cada cuxal hi haurian ballat pro la mare dient que 'm venian ni pintats.

— ¡Si son com els del pare!

— Axis serás mes home!

Encara me sembla que ploro. ¡Quina enrabiada fou la meva! Com si 'm tragués un vestit que 's cremés, vaig llevarmho y al posarme l' *americana* vella ho vaig fer ab *tanta cólera y ràbia* que la carta saltá de la butxaca tocant el nás de la mare quina *gracias á*

la meva llestesa volgué saber lo qu' era; me la prengué, la llegí..... y ¡ay! que ja podeu figurarvosho lo que va passar. ¡Prou vaig dir qu' era un tema de llatí, pro 'l llautó dels botons va denunciar-me y la corona demanada me va trahir!

.....
Ja n' he rebudes de tundes, entre altres la del gos mort.... pro com la de la carta..... no, senyors..... no; cap mes, que ni 'l cilindre de fer fideus, deixa mes ratlles á la pasta que 'ls dits de la mare me deixaren al cos. Allò era un foch granajat de mormes, era l' assotament, la traducció del llatí de la carta, l' anàlisis de les parts de la oració..... els punts sobra las i i, la correcció de la ortografia.

*
* *

No la vaig pas veurer mes a la Lolita..... y crech que no la veuré ni á la *muerta* meva perque si avuy me 'n he recordat ha sigut per ferme un tip de riurer.

T. C.

COSES D' ART.

L' EXPOSICIÓ REGIONAL OLOTINA
ORGANISADA PER L' Institut Olotí

La nova institució, L' Institut Olotí se ha fet gran ja avans de creixer. Encara no s' habia inaugurat ja 's trevallava per els pri-

mers símomas de l' empena que portaria y desde 'l día 12 de Maig ¡si n' ha fet de coses ja, sense que aquí se 'n parli gayrel! Y les seves promeses no han sigut no, com la faula del part de les montanyes, sinó que no estant encara del tot ben organiat, no marxant ab aquella regularitat monótona de les velles societats, ha estós els quatre vents les convocatories per l' exposició y les condicions á que deuen subjectarse 'ls expositors.

Encara qu' es ben demostrada, no aquí que al parlarne nigú us eaten, la influencia del art en tot lo de la vida, *L' Institut* no ha volgut concretarse solamen á fer una exposició d' obres é industries artistiques, sinó que ha axamplat mes les fronteres perque hi pogesén cabre en el certamen les Industries comarcals que tanta importancia tenen fora de Olot, que tan moviment y riquesa li proporcionan, y que colocan en tan distinguit lloch el seu nom. Perxó estém convenuts que 'ls industrials tots, no 's farán el sort á la crida de la Institut que 'ls hi dona un medi de exhibir eis seus productes ben poc coneguts en la comarca y tan estesos fora d' ella. Y no duptém que n' han de treurer 'l seu profit perque certamens d' aquesta naturalesa fan un gran be en tots conceptes; ó perque resolen problemes que ab molts anys d' estudi no 's poden capir, ó per que desvetllan energies adormides ó perque fan treballar mes de lo que es faria donant tot un resultat no pas poch practich y fructifer, al mateix temps, que de la bona cullita d' impresions y nous conexements adquirits visitant ab detenció les instalacions, en poden sortir nous procediments d' avantatge y ben diferents maneres de produhir coses noves y mes acabades y, perfi; donar mes sortida al género, que de tot com mes se 'n parla mes ganés se tenen de veurho y palparho d' aprop.

Sabém que ja son molts els industrials que se preparan; alguns per fer 'n un paper lluhidissim y aixó sol es una de les proves de que 's ha rebut be l' idea de l' *Institut* á quina junta organidora augurém una satisfacció complerta quan veurá 'ls seus primers acorts executats ab l' entusiasme de tos els elements que poden contribuir a' bon resultat total de l' exposició.

No quedarà tampoch desayrada, y molt al contrari, la part artística ó com si diguessem l' Art, en l' exposició. Encara que sabém que 's preparan una infinitat d' aquells que l' Ultrillo ne diu que tenen la desgracia de tenir el cervell com una mena de doble fondo del barret, perxó *l' Art* creyém no 'n sufrirá al contrari que pendrá doble forsa al costat de les originalitats desgraciades dels del barret de doble fons; perque, de verts de cindria, garbellons ab totes les palles, cels de crómo y figures de estampa no 'n hi faltaran y, es clar que al costat d' aquestas produccions innocentes pintades ab 'pretencions d' home gran l' *Art* que vindrá de fora ha de ferse molt mes *remarcable* per que tenim noticia que vindrá una ver, da dera invasió d' art foraster' però verda l' art, com se pot suposar-barrejat ab modernisme de fira del que 's trova en las paradas de 20 y 40 centims pessa, y... sobre tot pagant els ports que sol ser una de les coses que mes eumohinen.

Les sobres en els locals de l' Exposició ja son comensades; la fatxada casi esta llesta, van colocanse 'ls capitells de les columnes y 's treballa en l' instalament de la iluminació que quan estigi llesta, se podrá decorar el local y comensar las instelacions dels objectes.

Uns números de festes tan atractius com els que 'ns donará l' Institut' poques vegades els habiam vist en els programes; perque

si s' habian fet exposicions qu' han donat molt fruyt, no habian tingut l' importancia que tindrà aquesta, ni may ningú haria somiat que l' *exposició català* pogués venir á Olot, dons casi es segú. Y despres que diguin que l' institut avans de creixer no s' ha fet gran.

La comissió delegada á Barcelona per procurar la concurrència d' artistes á l' Exposició Regional Olotina ha publicat les següents bases:

1.ª Serán admeses, mitjansant examen del Jurat les obres compreses en les diferents seccions de Belles Arts é Industries Artístiques.

2.ª Les obres de pintura, dibuix, gravat, etc., deurán ser presentades ab sos respectius marchs; les d' escultura, provéides de sócols ó pedestals; y les d' Industries artístiques acompanyades de sa respectiva instalació.

Qualsevol dubte del pés ó del volúm de les instalacions esmentades, será resolt per la comissió delegada d' acort ab l' expositor.

3.ª Les obres deurán esser presentades convenientment embalades en el palau de Belles Arts, abans del dia 29 de Juliol proxí,

4.ª El Jurat d' admissió de les obres presentades á n' aquella ciutat lo constituirá la comissió delegada la qual refusará les que no consideri dignes de figurar en l' exposició.

5.ª Els gastos de transport desde Barcelona, (Palau de Belles Arts) fins á nostra vila, serán pagats per la comissió organitzadora, y els de tornada á n' aquella ciutat anirán á carrech del expositor, poguent empro, la dita Junta, manifestar qu' esta ten les gestions necessaries pera obtenir la major rebaxa en el transport, al objecte de que l'opru del mateix resulti gaire be insignificant.

6.ª La recepció, conservació y vigilan-

cia de les obres exposades, estará á carrech de la Junta Organitzadora de l' Exposició, declinantse no obstant tota responsabilitat, envers els desperfectes que puguin sufrir les obres per causa d' incidents impensats ó de forsa major.

7.ª La Junta organitzadora procurarà la venta de les obres, covrantse el 10 per 100.

8.ª Acabada l' Exposició, les obres que no hagin sigut venudes quedarán á la disposició de sos autors ó representants, en la mateixa forma observada quan l' entrega, cessant tota mena de responsabilitats per part de la Comissió Organitzadora, si no haguessin sigut retirades dnrant els 30 dies després de tencada l' Exposició.

Els artistes que desitgin obtindre mes detall, podran dirigirse al Palau de Belles Arts de Barcelona.

VARIETATS.

Desitjant l' artista anglés Mr James S. mithson, portar á certa distancia un retrato dibuixat ab llapis, sense necessitat de march ni vidre perque el dibuix no s' borrarés, va emplear ab bon exit aquest procediment. Dona al darrera del dibuix una capa de barnís, tet ab oli secant barrejat ab esperit de trementina y quan feu seca, al cap de dos ó tres dias n' dona un altra capa per la part del davant. Aixís queda el paper completament saturat y per medi d' una operació tan sencilla se converti el dibuix en un verdader cuadro al oli.

CRÓNICA.

Ha cemsat la sega en el pú d' Olot.

Dijous passat ab la professó del Carme s' acabaren les funcions del Corpus, que degut al bon temps, aquest any s' han celebrat ab molt d' esplendor y concurrencia, meno les sardanes del dia de Corpus.

Han arribat ja algunes famílies forasteres.

Supliquem a tots quants rebin *La Comarca Olotina* que no vulguin continuar com a subscriptors, retornin el primer n.º del contrari figuraran en la llista de subscripció.

En l' *Institut Olotí* s' estan fent els assaigs per a projeccions de fotografies de monuments y resultats d' excursions, molt satisfactoriament.

Han sigut nomenats pabordes de la Confraria de la Minerva, el Rnt D. Pere Guillaumet. Prebe. don Lluís Mir y don Lluís Sacrest.

SECCIO REL·LIGIOSA.

Avuy 28.—S. Lleó II p. y cf. *Vig. Dej. abs. de carn.*

Div. 29.—† S. PERE y S. PAU ap. y sta. Benita vg.

Dis. 30.—La commemoració de sant Pau apostol, santa Emiliania mr. y s. Marsal^{ab}.

JULIOL.

Dium. IV. 1.—La precios.^a Sanch de N. Sr. J. C., S. Galo b. y sta. Leonor reyna.

Dill. 2.—La visitació de Ntra. Sra. y snts. Procés. y Martiniá, mrs.

Dim. 3.—S. Trifó y comp. mrs. y sta. Mustiola vg. m.

Dimec. S. Laureano b., y el beato Gaspar de Bonó.

CUARANTA HORAS

Continuhan en la Iglesia de N.^a S.^a del Cárme.

OLOT.—Imp. de P. Alzamorr, 1900.

TALLER DE MARMOLS

DE TOTES PROCEDENCIES

JOAN GUILU

esculptor tallista.—FIGUERAS

Se construhixen monuments, panteons, creus sepulcrales, xamineyes, inscripcions, escuts y ornamentacions per a edificis, escalons, picas per a aygua beneita, baldosas, fregadors, banys, mostradors per a carnicers, rentamans, taules per a café, *tavabos* per a barber y taules de totes mides. etc., etc.

Especialitat en l pidas mortuorias.

PER ARRENDAR

Una ploma   ploma y mitja d' aygua de Snt. Roch.

Informaran en la impremta d' aquest Setmanari.